

ՏԱՂԱՐԱՆ

ՅՈՎԱԿԻՄ ԿԱՐՆԵՅԻ

7

*Տաղ ի վերայ լուսածորան սուրբ Գերեզմանին, ի գոյն որ ասէ.
Ազտէնիզին ասալէրի էֆէնտիմ'':*

Իմոյ փրկչին սուրբ Գերեզման լուսալի տապան,
աննիրի Տեառն դու քնարան, լուսալի դու քնարան,
գուարթունն ձայներ՝ ահեղական աւետիս հրմման.
յարեաւ Յիսուս յարեաւ, բանն Հօր ծոցածին,
ցնծալի որդի սուրբ կուսին:

Նոր վիմափոր՝ դիրք պատուական, լուսալի տապան,
աստուածային մարմնոյն ննջման, լուսալի մարմնոյն ննջման,
գինուորքն եղեն զարհուրական, աւետիս հրմման.
յարեաւ Յիսուս յարեաւ, բանն Հօր ծոցածին,
ցնծալի որդի սուրբ կուսին:

Օրեալ ի քեզ՝ լոյսն էական, լուսալի տապան,
եւ օր հանգեալ գործոյն լրման, լուսալի գործոյն լրման,
ելմամբն ի քէն՝ կնիք քո չեղծան, աւետիս հրմման.
յարեաւ Յիսուս յարեաւ, բանն Հօր ծոցածին,
ցնծալի որդի սուրբ կուսին:

Տարեալ ի քեզ՝ զվէմն երկրալիր, լուսալի տապան,
արգելել զնա՝ ո՛չ կարացեր, լուսալի ո՛չ կարացեր,
շնորհօք նորին՝ անհալ մնացիր, աւետիս հրմման.
յարեաւ Յիսուս յարեաւ, բանն Հօր ծոցածին,
ցնծալի որդի սուրբ կուսին:

Առիւծն ի քեզ ի խոր քրնեալ, լուսալի տապան,
դէմ գագանին՝ սաստիկ գրնչեալ, լուսալի սաստիկ գրնչեալ,
ի գերողէն զաւարն առեալ, աւետիս հրմման.
յարեաւ Յիսուս յարեաւ, բանն Հօր ծոցածին,
ցնծալի որդի սուրբ կուսին:

Բամբ կանանցն որ խնկեալ եկին, լուսալի տապան,
զվէմն ի դրանցդ՝ բարձեալ տեսին, լուսալի բարձեալ տեսին,
գուարթնոյն լուեալ՝ տարածեցին, աւետիս հրմման.

յարեաւ Յիսուս յարեաւ, բանն Հօր ծոցածին,
ցնծալի որդի սուրբ կուսին:

Էնն յարեալ նախ՝ մօրն երեւեալ, լուսալի տապան,
Մագդաղենոյն յետոյ յայտնեալ, լուսալի յետոյ յայտնեալ,
մետասանից ապա դիպեալ, աւետիս հրնման.
յարեաւ Յիսուս յարեաւ, բանն Հօր ծոցածին,
ցնծալի որդի սուրբ կուսին:

Սերովբէն կայր՝ առ դրան բոյին, լուսալի տապան,
ահեղակերպ նստեալ վիմին, լուսալի տապան,
ձայնիւ մեծաւ՝ հնչէր յուժգին աւետիս հրնման.
յարեաւ Յիսուս յարեաւ, բանն Հօր ծոցածին,
ցնծալի որդի սուրբ կուսին:

Էին կամօք Հէննէս եկեալ, լուսալի տապան,
(բառմած)¹ բռնոջ քեզ՝ համբոյր ձօնեալ, լուսալի համբոյր ձօն-
եալ.
երկրպագութիւն յիրեար բարեալ, աւետիս հրնման.
յարեաւ Յիսուս յարեաւ, բանն Հօր ծոցածին,
ցնծալի որդի սուրբ կուսին:

Ձեռագրի էջ 99—100

8

Տալ ի վերայ Սուրբ Սաշ Գրտաի հրաշալի այրին.

Էրզի սրպէս Կիրտիմ Լարին սրահէսին, Կրտաշն կէշիրմէզ¹:

Հեղինէ մեծ՝ դշխոյն եկեալ՝ տենչմամբ ըղձական,
յերկրպագել սրբոց տեղեաց՝ տրնօրինական,
խնդիր արար՝ կենսունակ սուրբ խաչին փրկական,
որոյ վերայ գեմաւ Յիսուս՝ գառն անպարտական:

Էհարց սաստիւ եւ բարկութեամբ՝ յոյժ սպառնական,
խոշտանգելով ըզՀրէայս՝ ազգն տիրասպան,
քէ ո՞ւր արդեօք եղիք զխաչքն՝ գանձքն Աստուածական,
որոյ վերայ գեմաւ Յիսուս՝ գառն անպարտական:

Նոքա ուրաստ եղեն չգիտել՝ սրտիւ նենգական,
բայց սարսէին ի հրամանէն՝ այն ահեղական,
ծեր ոմն եցոյց գտեղին յոր կայր խաչն ծածկական,
որոյ վերայ գեմաւ Յիսուս՝ գառն անպարտական:

¹ բառմած = 1805

Նոյնում ժամու՝ դշխոյն հրնուեալ սրտիւ բերկրական,
 եւ ահարկու հրաման արար՝ բըրել գտեղին այն,
 զի յայտ գայցէ առիթն կենաց՝ խաչն պատուական,
 որոյ վերայ գենաւ Յիսուս՝ գառն անպարտական:

Էռանդ սիրոյն վառեալ գոլով՝ էրի բորբոքման,
 սփռեաց զգանձն որ գեղոյն ընդ ոսկոյն՝ փութով վեր առան,
 յայնժամ բացաւ ալրն յորում կայր փայտն փրկական,
 որոյ վերայ գենաւ Յիսուս՝ գառն անպարտական:

Իսկոյն բուրեաց փաղըր եւ անոյշ՝ հոտ անմահական,
 ըռէհանիւ պատեալ գոլով փայտն կենսական,
 յարոյց զմեռեալն՝ որով յայտ եղեւ խաչն իսկական,
 որոյ վերայ գենաւ Յիսուս՝ գառն անպարտական:

Սիրավառեալ, ի յուխտ եկող անձինք պատուական,
 սարսափելով՝ արիք իջցուք ի սուրբ ալրըն այն,
 երկրպագցուք տեղւոյն սրբոյ խաչին Աստուածեան,
 որոյ վերայ գենաւ Յիսուս՝ գառն անպարտական:

Էրանութիւնս հասեալ եղէ՝ կամօք Արարչին,
 եւ զմայլեալ շնորհօք նորին՝ նօտարս յոյժ չնչին,
 (ռամլիզ)՝ քուռչս՝ համբուրելով գտեղին սուրբ խաչին,
 որոյ վերայ գենաւ Յիսուս՝ գառն անպարտական:

Ձեռագրի էջ 100—101

9

*Տաղ ի վերայ Սուրբ Խաչի Տաճարին, որ Սուրբ Լուսաւորիչ կոչի.
 Երգի որպէս՝ Մէկ աղնըւի մի սէրն կայ ի գլխիս ի գլխիս. եւ կամ
 Օնրն իշին տօլանըրմ պուտաղի պուտաղի՝:*

Հըրաշակերտ՝ դու գիւտ խաչի սուրբ տանար, սուրբ տանար,
 չորս սեանց ձգեալ ունիս ձեղուն եւ կամար, եւ կամար,
 որոց վերայ կաթողիկէդ՝ յոյժ յարմար, յոյժ յարմար,
 սիրով փոյին՝ ուխտաւորքդ են զմայլեալ, զմայլեալ:

Լրկու խորան բազմեալ ի քեզ՝ ի մի շար, ի մի շար,
 մին սուրբ խաչի, միւսն Ամլորդւոյն սրբարար, սրբարար,
 հրեշտակք միշտ կան օրհնաբանիչ՝ անդադար, անդադար,
 սիրով փոյին՝ ուխտաւորքդ են զմայլեալ, զմայլեալ:

Ներ փոյդ յարկի մնացեալ մեր սուրբ լուսատուն, լուսատուն,

աղօթելով եօթն ամ ճգնեալ մաքրասուն, մաքրասուն,
որոյ կոչիս Լուսաւորչի այն անուան, այն անուան,
սիրով փոյին՝ ուխտաւորքդ են զմայլեալ, զմայլեալ:

Նըստեալ տեղին սուրբ դշխոյին՝ ձախմէդ կաս, ձախմէդ կաս,
ընդ պատուհանն հայի յայրն գերակայ, գերակայ,
երեք կանթեղդ յոր մշտապէս ի վառ կայ, ի վառ կայ,
սիրով փոյին՝ ուխտաւորքդ են զմայլեալ, զմայլեալ:

Է յաջ կողմըդ քար աղբիւրին հրաշալի, հրաշալի,
որ մեղք եւ իւղ՝ յորդ բղխեցեալ է անտի, է անտի,
այծրմ գուր եւ ողորմութիւն մեզ հոսի, մեզ հոսի,
սիրով փոյին՝ ուխտաւորքդ են զմայլեալ, զմայլեալ:

Իսկ սուրբ տանարդ յատկացեալ ես մերս ազգի, մերս ազգի,
գամք ժամ երգել ի քեզ սրտիւ ըզձալի, ըզձալի,
Մեծի Պահոց՝ Գառաւորին Կիրակի, Կիրակի,
սիրով փոյին՝ ուխտաւորքդ են զմայլեալ, զմայլեալ:

Ստորայէջ աստիճանք փոյ երեսուն, երեսուն,
լայնատարած եւ դիւրագնաց մեծագոյն, մեծագոյն,
գեղեցկութիւնդ իբր արեւու շողշողոյն, շողշողոյն,
սիրով փոյին՝ ուխտաւորքդ են զմայլեալ, զմայլեալ:

Էր քիւն (ծամբառ) ճօտարս եկի սուրբ ուխտ փո, սուրբ ուխտ փո,
գուարնացեալ վայելելով ըզնորիս փո, ըզնորիս փո,
բայց չյագեցայ գերբաղձալի տեսոյ փո, տեսոյ փո,
սիրով փոյին՝ ուխտաւորքդ են զմայլեալ, զմայլեալ:

ԶԼուսաւորչի էջ 101—102

10

*Տաղ ի վերայ Աւագ Խորանին՝ որ է փառաւոր տաճար.
Երգի որպէս. Կէլին զըզլար խկէլիէ վարալում՝:*

Հանդէպ Սրբոյ Գերեզմանին լուսալի,
Աւագ Խորանն որ է տանար հրաշալի,
կառուցեալ է գեղեցկաշէն ցանկալի.
ուրախ լերուք տեսողք նորա եւ ցնծացէք:

Է յոյժ սլայծառ եւ փառաւոր մեծագոյն,
գմբէքեյարկ եւ կամարօք բարձրագոյն,
եւ հոյակապ իւր նկարօք գեղագոյն.
ուրախ լերուք տեսողք նորա եւ ցնծացէք:

Ներ այս յարկիս Յոյն ժամ ասեն քաղցրաձայն,
 գի յատկացեալ է սա նոցա բքնական,
 է սիրտ երկրի ի մէջ նորա եբրայական.
 ուրախ լերուք տեսողք նորա եւ ցնծացէք:

Նոյնպէս տանարն որ Լատինաց յատկացեալ,
 գեղեցկաշէն եւ փոքրագոյն կառուցեալ,
 քաղցրանուագ երգեհոնիս պերնացեալ.
 ուրախ լերուք տեսողք նորա եւ ցնծացէք:

է եւ սրնար յուսացնծուդ սուրբ շիրմին.
 փոքրիկ ժամ մի որով հպտոց ազգ բերկրին.
 իւրեանց յեզուս փառաբանիչ միշտ լինին.
 ուրախ լերուք տեսողք նորա եւ ցնծացէք:

է դէմ նորին տանար մի եւս որ փոքրիկ,
 անդ ժամ երգեն հանապազօր Ասորիք.
 է եղանակ նոցին սակաւ անուշիկ.
 ուրախ լերուք տեսողք նորա եւ ցնծացէք:

էր (մառգիլ) բիւ եղեւ մեզ աստ հասանել,
 եւ զուարնութիւն սրբոց տեղեացս տեսանել,
 եւ զհոգելի վայելմունքն վայելել.
 ուրախ լերուք տեսողք նորա եւ ցնծացէք:

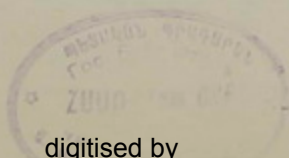
Ձեռագրի էջ 102

11

*Տաղ ի վերայ մերս Վերնատան եկեղեցւոյ. երգի որպէս.
 Կէլ Եանրմայ զուգում ճիւղէ՝:*

Իսկ Վերնատունն բարձր շինեալ,
 մերս ազգի է յատկացեալ.
 Նոր Գողգոթայ առ անուանեալ,
 սեղանք եւ բեմք շքեղացեալ,
 ժամերգութիւնք յար հոգելի,
 լի, լի, լի, կարի յոյժ ցանկալի:

Օրապարեալ ի կամարի,
 երաշխաւոր առ որ կոչի.
 Տիրամօր սուրբ անուամբ պատուի,
 տուն Աստուծոյ եւ տեղ յարկի
 փառաբանչաց ձայնք հրնուելի,
 լի, լի, լի, կարի յոյժ ցանկալի:

Անդ ժողովիմք եկեալ ի մի,
 ձըրագալուցի Սրբոյ Զատկի.
 Բամեալ բոլոր մանկամբ ուխտի,
 սպասեալ լինիմք դողմամբ սըրտի,
 բերկրիմք լուսովն հրաշալի,
 լի, լի, լի, կարի յոյժ ցանկալի:

Էր թիւքն մեր (մագուիլ) լըցեալ,
 կամօք փրկչին առ այսր հասեալ.
 Սոյն սուրբ շնորհաց արժանացեալ,
 Հեննէս գերգս այս յարմարեալ,
 յորդ բաղձանօք եւ ըղձալի,
 լի, լի, լի, կարի յոյժ ցանկալի:

Պատարի էջ 103

12

*Տաղ ի վերայ Աշխարհամարան Սրբոյ Յարութեան Տաճարի.
 Երգի որպէս Տոստայ մայիլ օլսըն մէմիշիմ, Երլտըղըմ տիւշտի":*

Իբրեւ երկինք եւ դու՝ բաղձալի տաճար հրաշագան,
 աշխարհամատուռ տենչալի Սրբոյ Յարութեան.
 Ներ ծոցի քուս ունիս բաղձալի տեղիքն փրկական,
 փափագին տաճարիդ աննման՝ յար հաւատացեալք:

Օքարանն Սուրբ Փրկչին բաղձալի՝ լուսածոր տապանն,
 է ի քեզ գերագանց տենչալի՝ քան զարեգական.
 Տաճարք՝ եկեղեցիք բաղձալի՝ ունիս շատ խորան,
 փափագին տաճարիդ աննման՝ յար հաւատացեալք:

Ահեղ Գողգոթայն եւ բաղձալի տեղին տարածման,
 եւ ի քեզ գերապանծ տենչալի՝ փառօք մշտական.
 Բամք վերնոց սոյն տեղիսս բաղձալի՝ յար պաշտօնի կան,
 փափագին տաճարիդ աննման՝ յար հաւատացեալք:

Է փառաբանութիւնք բաղձալի բազմագան լեզուաց,
 որք հիացուցանեն տենչալի գմիտս ունկն եղողաց.
 Սին Հեննէս (լիմգառ) քուռջս բաղձալի դիպեալ քոյդ շնորհաց,
 փափագիւ տաճարիդ յար հաւատացեալք:

ՉԼուարի էջ 103—104

13

*Տաղ ի վերայ Սուրբ Հրեշտակապետի վանիցն. երգի որպէս
Էֆէնտիմ կիւլ պահար օլտի, սէֆալէր վաքտի տիր' :*

Իսկ եւ սուրբ վանքն գովելի,
Հրեշտակապետ որ անուանի,
Ներ գալթին կայ ծառն ձիթենի,
յոր կապեցաւ Տէրն ամենի:
Օր գալստեան քարինք գոչեալ,
Եւ ովսանայ աղաղակեալ,
Տաւարին յորմն կան այժմ եղեալ,
բերանաբաց հրաշագարդեալ:
Անդ որ հրեշտակք ի վայր իջեալ,
ձաղման Տեառնն յոյժ սարսափեալ,
Բոտմամբ վրէժառու հասեալ,
Փրկչին ներելն նոքա լըսեալ:
Էղեալ անուն սուրբ տաւարին
Հրեշտակապետ այս պատմառին.
Սուրբ տաւարիս կայ յաջ յորմին
Փրկչին մերոյ բանտ առաջին:
Էրթամք սոսկմամբ ի յայն տեղին,
Եւ համբուրեմք արտասուագին,
Հէննէս եկի (գիլմառ) թուին,
փափագանօք բաղձմամբ սրբտին:

Ձեռագրի էջ 104

14

*Տաղ ի վերայ Սուրբ Փրկչի վանից. երգի որպէս Մանուր
Թէք պէնիմ սէվախկիմ պլեր' :*

Հրաշալիդ վանք՝ կոչեալ Փրկիչ,
լուսատիպ է սուրբ Տաւարըդ.
Է սեղանիդ վէմն կափարիչ,
որ բազմեալ է սուրբ տաւարըդ.
սուրբ տաւարըդ, սուրբ տաւարըդ,
գեղազարդ է սուրբ տաւարըդ:
Նաեւ երկրորդ բանտն սոսկալի,
յոր եղաւ Տէրն ամենայնի.
Ներ բեմիդ կայ ահեղալի,
որով պանծայ սուրբ տաւարըդ.
սուրբ տաւարըդ, սուրբ տաւարըդ,
շնորհագարդ է սուրբ տաւարըդ:
Է ի ծոցիդ տեղն Պետրոսի,
յոր գղջացաւ արտասուալի.

Ի նա Փրկիչն հայեալ գթալի,
 ողորմագեղէ սուրբ տաճարը.
 սուրբ տաճարը, սուրբ տաճարը,
 շնորհագեղէ սուրբ տաճարը:
 Սրբոյ Գահիդ տապանքն արհեաց,
 ոյց վերայ կայ կանդեղ վառած.
 Էր (լիմզառ) քիւրն տումարաց,
 Նօտարս եկի սուրբ տաճարը.
 սուրբ տաճարը, սուրբ տաճարը,
 գերապայծառ սուրբ տաճարը:

Ձեռագրի էջ 104—105

15

*Տաղ ի վերայ Ամենօրհնեալ Սուրբ Աստուածածնի Սրբէպագումար
 Գերեզմանին. երգի որպէս՝ Կէզէ կէզէ պու ճիհանի, ախրպէթ
 նօլսամ կէրէք, ախրթ՝:*

Ի յանմարմնոց Կ ի մարդկանէ գովեալ տաճարն բաղձալի,
 որ կայ բազմեալ Գեթսեմանի ձորամիջին նա փայլի.
 Ներ այնմ մօր Տեառն Ամենօրհնեալ տապանն կայ լուսալի,
 ծունրը եղեալ համբուրեսցուք յորդ արտաստօք բղձալի:
 Օքեալ եղել անդ ք որ մաքուր մարմին տիրուհոյն,
 որ յարուցեալ եւ վերացաւ, նստաւ յաջմէ իւր որդւոյն.
 Տենչան բոլոր սուրբք ամենայն յայս շնորհագեղ սուրբ տեղւոյն,
 ծունրը եղեալ համբուրեսցուք յորդ արտաստօք բղձալի:
 Անտեսարար հոյլք սրօքէից կան սուրբ շիրման շուրջ պարեալ,
 բարեբանեն գիրկիչն Յիսուս եւ գուրք կոյս մայրն երանեալ.
 Բամբ ազգաց գերապատուութեան եւ սուրբ շնորհացն կարօտեալ,
 ծունրը եղեալ համբուրեսցուք յորդ արտաստօք բղձալի:
 Է միշտ միջնորդ եւ բարեխօս իւր Միածնին գթալի,
 վասնն ազգի քրիստոնէից՝ քերես չայոց խրդնալի.
 Սին Հեննէս որ (գիմլառ) քուոյս՝ առ սուրբ շիրիմն դիմեցի,
 հեռուստ ծունր եւ համբոյր ձօնեմ յորդ արտաստօք բղձալի.
 ծունրը եղեալ համբուրեսցուք յորդ արտաստօք բղձալի:

Ձեռագրի էջ 105

(Շար. 2)